

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30457 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Til misjonssøndagen. — Fra intellektualisme til kommunisme. — N. K. K. F. — Kristelig kunst på misjonsmarkene. — Jesuiterpater Lauritz Nilson - Klosterlasse. — Den merkelige kirke i Kanada. — † Ole-Martin Hadland. — Bibelen i alle katolske hjem. — NB! En bemerkelsesverdig radiotale. — Herhjemme — - og derute.

Til misjonssøndagen.

Misjonssøndagen er blitt en fast institusjon i kirkeåret. På den nestsiste søndag i oktober oppfordrer nu Kirken oss til ganske særlig å vie misjonssaken vår interesse, vår forbønn og vår offervilje. Ikke så å forstå at det bare er på den dag at vi skal beskjefte oss med denne store sak, men denne dag har til hensikt å få alle Kirkens barn til å være med og støtte arbeidet for Troens utbredelse.

Det som især må tilskynde oss å følge Kirkens oppfordring, det er den takknemlighet vi selv har for alt det som Kristus og hans kirke har skjenket oss for tid og evighet! Når vi tenker på alt lys og all kraft som vi gjennom Kirken mottar fra Vår Frelser, da bør det stige frem i våre hjerter et inderlig ønske om at alle andre mennesker må få del i disse goder. Ja, det må stå for oss som en hellig plikt etter evne å bidra dertil såvel ved vår bønn som ved andre ydelser.

At Guds rikes utbredelse blandt menneskene i første rekke beror på bønnen og bønnens makt over syndene, det er en sannhet som Kirken aldri blir trett av å fremholde. «Be høstens herre at han må sende arbeidere til sin vingård»; dette Mestrens ord vedblir Kirken med å gjenta fra slekt til slekt for at det én gang må skje fyldest at Evangeliet blir forkyndt for alle folkeslag. Den katolske kirke har alltid vist sitt ekte apostoliske preg ved den iver hvormed den til enhver tid er gått inn for misjonsarbeidet. Neppe var de store opdagelser av fremmede verdensdeler blitt gjennomført, før Kirken sendte troens sendebud ut til de fjerne egne.

Men ikke alle Kirkens barn har den rette forståelse

av denne altoverskyggende store sak. Det gis ivrige katolikker som er så lokalpatriotisk innstillet at de ikke ser lenger enn til sin egen menighets behov. Og selv om det nok er riktig at disse nærliggende oppgaver bør ha en fremskutt plass i våre interesser, så må vi allikevel som konsekvente katolikker, som barn av den universelle, verdensomfattende kirke, også ha plass i våre hjerter for dem «som sitter i mørket og i dødens skyggers dal» og be og gjerne yde vår skjærv for at troens klare lys må skinne også for disse våre medmennesker.

Og nu byr misjonssøndagen oss en ypperlig anledning til å legge for dagen det ekte katolske sinnelag. Kirkekollekten tilfaller nu på søndag i alle katolske kirker hele verden over den bekjente Forening for Troens utbredelse. Ved denne enkle lille foranstaltning manifesteres det på en enestående måte hvorledes kirken er katolsk — almindelig i vesen og bestrebelser. Andre kirkesamfund holder møter og konferanser som kalles økumeniske, men de har ikke evnet å enes om en så liten og enkel ting som denne verdensomfattende søndagsinnsamling til beste for misjonssaken. —

Nu står det bare til oss katolske kristne å yde vår skjærv. Hvis vi i dagene omkring misjonssøndagen gir avkall på et eller annet av det som ikke nettop kan henregnes til nødvendighetsartikler, da blir vi kan hende istand til å yde vår skjærv litt mer rundelig enn før? Det vil bli til velsignelse og glede for oss selv — for som Jesus har lært oss: «Det er større lykke i å gi enn i å motta!»

Besøk Oslobasaren!

Se annonsen!

Fra intellektualisme til kommunisme.

Hvad Spania lærer oss.

Selvfølgelig er den redselsfulle spanske borgerkrig ikke frukten av en enkelt foreteelse, den er et produkt av mange faktorer. Men selv om disses orden her som allévegner er likegyldig, vil ingen kunne benekte at den største andel, det største ansvar, faller på de «intellektuelle» som innledet det kulturelle forfall med sin spirituelle undermineringsprosess av alle de bestående religiøse verdier. For alle som forstod sig på tidenes tegn var den voksende udisiplinerthet ved statens høiere skoler, som stadig gav sig utslag i elevstreiker, et meget alvorlig varsel om at der var noe galt på ferde. Disse elevstreiker begynte allerede så tidlig som i 1929, idet deres frø blev sådd av lærere hvis politiske ærgjerrighet drev dem til å ønske å spille en rolle for enhver pris — og da Spania i 1932 fikk en socialistisk undervisningsminister, Fernando de Las Rios, opprettet denne, inspirert av den samme tankegang, et «offentlig undervisningsråd» som fikk det fordringsfulle navn: «Kulturens nasjonalråd». Dette navn dekket dog aldeles ikke dets virkelige oppgave — ti det var absolutt ikke ment som noe utelukkende rådgivende organ. De los Rios gav en del av sine marxistiske venner plass i rådet og de tok straks fatt på å formulere en ny pedagogisk lovgivning med mange ytterliggående reformer. De sørgelige frukter av denne virksomhet viste sig snart, idet de gamle institusjoner fikk sin bevegelsesfrihet mer og mer innskrenket, og man opprettet stadig helt planmessig nye skoler som stod åpne for alle marxistiske innflytelsler. Værre blev det da den helt radikale Villalobos i 1935 overtok ledelsen av det offentlige undervisningsvesen — de marxistiske strømninger skjød rask vekst tross det at mange organisasjoner av andre kulturpolitiske retninger søkte å demme op for dem. Kulturrådet viste sig å ha infisert praktisk talt hele det spanske skolevesen — og den kommunistiske flod stod høiere og høiere.

Særlig ødeleggende var selvfølgelig bolsjevikenes anstrengelser for å gjennomføre likhetsprinsippet og proletariseringen også på intellektualismens område. Hvad dette fører til for kulturens vedkommende viser intet bedre enn Russland av idag, idet Sovjett er et levende eksempel på den ringeakt for de spekulative videnskaper som dette innebærer, og for den mangel på gode teknikere og utdannede lærerkrefter, som derved oppstår. Og Spania var mer enn andre land hjemfallen til den samme

skjebne, da den revolusjonære propaganda også her i første rekke utgikk fra lærernes krets og bar et sterke antinasjonalt og ateistisk preg. Selv om der fantes mange hederlige undtagelser, så var dette dog regelen. Alene i Asturia talte «skolevesenets arbeidere», et kommunistisk forbund, 300 medlemmer blandt lærerstanden, som alle bibragte barna «Internasjonales» prinsipper.

Antireligiøse og fedrelandsfientlige strømninger har således lenge arbeidet for å hjelpe kommunismen til makten i Spania. Og som alltid er den beste støtte kommet fra de intellektuelle kretser som ikke har hatt utsyn nok til å se hvor de vakre teorier vilde bære hen når de blev omsatt i praksis. Man taler så meget om den uvitenhet som Kirken har holdt det spanske folk i gjennom sine slette skoler og ulærde lærerpersonale, men man overser helt at skolen i mange år har vært ledet av lægfolk med antireligiøse og antinasjonale anskuelser. Er det da noe under at den spanske ungdom lar hånt om alle moralske verdier og forneker alle kjærlighetsbånd som før bant den til hjem, familie, folk og land?

N. K. K. F.

Styret bringer landsmøtet søndag 7. november i erindring.

Vi anmoder alle kvinner om å disponere denne dag for våre møter. — Alle — uansett om de er medlem av N.K.K.F. eller ikke har adgang til møtene.

Vi minner om at der læses en messe i St. Dominikskirken lørdag 6. novbr. kl. 8 — i St. Olavs kirke med felleskommunion søndag 7. novbr. kl. 8.15.

Efter høimessen kl. 13 (1) presis begynner generalforsamlingen i festsalen, Akersvn. 5. Vi henviser forøvrig til vårt program i St. Olav for 8. ds.

Besøk Oslobasaren!

Se annonsen!

Kristelig kunst på misjonsmarkene.

En av de bygninger som har kunnet glede sig ved størst besøk under hele dette års verdensutstilling i Paris er den pavelige paviljong som også inntok en dominerende plass midt mellom Eiffeltårnet og det nye Trocaderopalæ. Det er første gang at den katolske Kirke har hatt en fullverdig representasjon på en verdensutstilling — og med sitt 70 m. høie tårn med fire hjørnetårn skuert den ut over terranget som et symbol på Kirkens vidtfavnende virke over hele jordkloden.

Utstillingen som den rummet innenfor sine murer fallt i to avdelinger: en historisk som omfattet Kirkens virke ned gjennom tidene i alle land — og en særlig misjonsoplysende, hvori man hadde samlet den beste representasjon av de forskjellige kristelige kunstverker som er frembragt av innfødte kunstnere i misjonslandene. Noe lignende hadde man også på kolonialutstillingen i 1931, men den gang var bare de franske misjonsland representert. Nu satte Parisercentralen for den pavelige forening til troens utbredelse sig i sving med å skaffe en fyldig representasjon av innfødt kristelig kunst fra hele verden og arbeidet blev kronet med hell. Fra alle museer og privatsamlinger mottok man imøtekommende svar og fikk overlatt karakteristiske kunstverker og man laget en meget instruktiv og også meget vakker utstilling, vel egnet til etter pavens ønske «å interessere de besøkende for misjonens velsignelsesrike virke over hele jorden og lære dem å sette pris på den».

Regelmessig er der blitt avholdt foredrag som har behandlet innfødt kristelig kunst i de forskjellige land — særlig mange tilhørere hadde Louis Gillet, medlem av det franske akademi, da han talte om troens forhold til nasjonal kunst.

Alle malerier og tegninger er samlet i en meget stor sal, hvor navnlig den annamitiske maler Lê Van Dê gjør sig sterkt gjeldende gjennom en rekke vakre og følte madonnabilleder av høi kunstnerisk verd. Kunstneren har iøvrig allerede fra før vunnet sig et navn i europeiske kunstkretse, idet han har studert mange år i Paris og Rom. Dette har selvfølgelig hatt innflytelse på hans teknikk men ikke på hans kunstneriske innstilling som er og blir typisk østerlandsk i sin nesten raffinerte enkelhet og naivitet.

Afrikaavdelingen utmerker sig ved praktfullt treskjærerarbeid — navnlig bemerkter man en nesten legemstor treskulptur av apostlen Johannes, fremstillet av en neger på elfenbenskysten.

Sydhavsøene har likeledes vakre trearbeider med

kristelige motiver — de fleste farvelagte på en for de innfødte i disse strøk typisk maner, som dog nu viser påvirkning av den europeiske smak for mer dempede toner.

India har selvfølgelig som det gamle kulturland en praktfull utstilling hvor man navnlig legger merke til Angelo da Fonsecas malerier. Han fremstiller — som iøvrig de fleste innfødte — alle bibelske skikkelser i sine egne landsmenns typer, men man er allikevel aldri i tvil om at det f.eks. er jomfru Maria han vil avbilde når han maler en ung kvinne med et barn — han forstår å forlene sine skikkelser med en guddommelig og gripende høihet.

Java forneker ikke sin trang til rikdom og prakt og den innfødte kunstner Iko har utmerket forstått å føre de gamle tradisjoner videre med et nytt kristent ideinnslett. Som en javanesisk fyrste sitter den praktfullt smykkede Frelser på en tronstol og viser på sitt hjerte — og selv i en rekke pasjonsbilder fra Franz Xaver Basoeki Abdullahs hånd ser man praktutfoldelsen gå igjen uten dog å skade totalinntrykket.

Stor opsikt har Lukas Ch'ens arbeider vakt som for første gang er utstillet i Europa. Han leder den såkalte «Pekings mesterklasse» og i mangt og meget kan han minne om Fra Angelico. I sine senere arbeider er han dog blitt noe mer robust i sin strek likesom han er blitt sikrere i sine tekniske hjelpemidler. Hans elever Su Hung-mien, Wang Su-ta og Hsu Chi-hua, som også utstiller gir de beste løfter for fremtiden. Ved siden av sin malerkunst utstiller Kina praktfullt kirkeinventar i emalje, stålarbeid og gullfiligran.

Japan er svakt representert og når man vet om de mesterverker som er frembragt av «de forente kristne kunstnere» i Tokio er dette i høi grad beklagelsesverdig.

Utenfor den pavelige paviljong finner vi innfødt kristelig kunst i de belgiske og nederlandske utstillingsbygninger, da disse land jo har utstrakte kolonier. Den hellige Fader har nu bestemt at den store bygning hvor den katolske verdenspresseutstilling har vært avholdt et helt år, skal stilles til disposisjon for en permanent utstilling av innfødt kristelig kunst som stadig skal fornyes og suppleres. At en slik utstilling vil være av den største betydning for å vekke og fastholde interessen for propagandaens arbeid er sikkert — det kan enhver bevidne som har sett Parisutstillingen i sommer.

Besøk Oslobasaren!

Se annonsen!

Jesuiterpater Lauritz Nilson-Klosterlasse.

Danmark feiret i 1936 sitt firehundreårs minne for reformasjonens innførelse i landet. I Norge blev det forbigått i stillhet. Den lutherske statskirke skal derimot feire sitt reformasjonsjubileum høsten 1937, antagelig i håp om at det norske folk da skal ha glemt at reformasjonens innførelse betydde for Norge politisk trældom og tapet av den nasjonale selvstendighet. Den burde hatt mot til helt å forbigå det, da selv en meget enfoldig statskirkeprest ikke kan være uvitende om at reformasjonens innførelse var et politisk statskup og ikke noe religionsanliggende, at Luthers lære var en importartikkel, påtvunget landet ved et kongelig dansk maktbud, at folkets tilegnelse av den såkaldte rensede lære ligger et langt stykke ned i det 18. århundre, og sist, men ikke minst at reformasjonens innførelse var for Norge innledningen til den lange søvn.

Vi katolikker kan også feire et 400 års minne — ikke et reformasjons-, men et motreformasjonsminne, minnet om en mann som hele sitt liv arbeidet på å føre de nordiske land tilbake til den gamle moderkirke, minnet om jesuiterpateren Lauritz Nilson.

Han blev født i Oslo i 1538, og da han hadde gode evner blev han sendt til Kjøbenhavn hvor han gikk på «Vår Frue Skole». Han blev imidlertid ikke immatrikulert ved Kjøbenhavns universitet, men reiste til det katolske universitet i Løwen for der å fullende sine studier. At han ikke reiste til et av de protestantiske universiteter skulde tyde på at han allerede dengang hadde katolske sympatier. I Løwen gikk han over til katolicismen, vel vitende om at han derved var avskåret fra å vende tilbake til sitt fedreland. Den 2. februar trådte han inn i Jesuiterordenen. Året etter blev han presteviet og tok senere magistergraden. Hans overordnede satte stor pris på ham og nærret en ubetinget tillit til ham, en tillit han heller aldri sviktet. Foruten å være prest og predikant, var han skolebestyrer og underviste i retorikk, matematikk, filosofi, dogmatikk og moral.

I Sverige var det på Johan III.s tid en sterk katolsk reaksjon mot den lutherske lære. Som i Norge var reformasjonen i Sverige heller ingen folkebevegelse, men gjennomført ved kongelig maktbud. Under påvirkning av sin fromme og edle dronning den polske prinsesse Katharina Jagellonica hadde Johan III nærmet sig katolicismen. Han kunde ikke finne sig til rette med den nye tro hans far, Gustav Vasa, hadde innført. Da hans bror Erik XIV holdt ham fanget på Gripsholm i 4 år, nyttet

han anledningen til å studere de gamle kirkefedre, og kom til det resultat at de ikke stemte overens med Luthers lære. Så fant han på å ville sammenmelte iutherdom og katolisisme. Efter grundig overveielse blev han overbevist om at den katolske tro var den rette. Hans plan gikk ut på litt etter litt å føre Sverige tilbake til den gamle kirke. Men han forstod også at han måtte gå forsiktig frem. Til en begynnelse lot han innføre en halvt katolsk liturgi, som blev vedtatt for hele den svenske kirke i februar 1577.

For å fremme kongens plan blev pater Lauritz sendt til Stockholm i 1576. Efter streng befaling fra kongen måtte han gå med på ikke å røpe hvem han var. Var det riktig av ham å gå med på det? Han hadde valget mellom enten å føie kongen eller bli sendt tilbake. Skulde han oppfylle sin misjon, måtte han gå forsiktig til verks. Men selv likte han det ikke. Da hans misjon mislyktes, skrev han til sin ordensgeneral at hvis han for annen gang skulde bli sendt til Sverige, vilde han ikke gå med på kongens betingelser. Men han skriver også at den katolske tro var lagt så for hat på grunn av bakvaskelser at det vilde ha vært et mistak uten videre å påta sig å forsvare den.

Han henvendte sig til de lutherske prester i Stockholm, og fortalte dem at han i flere år hadde studert ved universitetene i Løwen, Køln og Douai. Disse universiteter hadde ry for streng katolsk retning, så prestene kunde ikke være i tvil om hans katolske innstilling. De beundret hans ferdighet i å tale latin og hans solide kunnskaper. Da kongen besluttet å oprette en presteskole i Stockholm, anbefalte de Lauritz Nilson til ham. Slik gikk det til at Pater Lauritz blev docent i theologi og retorikk ved det nye presteseminar.

Skolen blev opprettet i et gammelt fransiskanerkloster. Det gikk ennu under sitt gamle navn «Klosteret», og da Lauritz Nilson bodde der, fikk han tilnavnet «Klosterlasse», det navn han er mest kjent under. Han holdt sine forelesninger for et auditorium som bestod av 30 studenter og hovedstatens prester. I sine forelesninger gikk han ut fra kirkefedrene, citerte ofte Luthers og Calvins skrifter, og gjorde sine tilhørere oppmerksom på hvorledes de motsa hverandre, og hvorledes de også motsa kirkefedrene.

At Klosterlasse på grunn av sine forelesninger skulde møte motstand blandt de lutherske prester, sier sig selv. De søkte på alle måter å dra hans tilhørere fra ham. Det lyktes også. Tilhørerskaren begynte å tynnes ut. Kongen besluttet derfor at

Besøk Oslobasaren!

Se annonsen!

en del elever skulde optas i skolen og få sitt underhold der.

Pater Lauritz' skolegjerning blev ikke uten frukt. Da elevene selv bad om det, begynte han å undervise dem i den katolske tro. Ved juletider 1576 optok han sine første konvertiter, og hadde den glede i juli 1577 å sende 6 begavede unge svensker til det tyske kollegium i Rom. Senere kunde han sende flere efter (ca. 50). I klosterkirken som han til slutt hadde enerett til preket han hver søndag, og her blev det også holdt katolsk gudstjeneste.

Da Erik den helliges skrin Allehelgensdag 1577 med stor høitidelighet blev ført tilbake til Uppsala domkirke, var det Pater Lauritz som holdt festpreken i kongens og mange høitstående persons nærvær. Han forklarte og forsvarte den katolske helgenvyrdnad. Da kongen opfordret flere professorer ved Uppsala universitet til skriftlig å motbevise Klosterlasses preken, og han ikke var tilfreds med deres arbeid, avsatte han dem fra deres embeder.

Under sine mange samtaler med kongen lykkes det Pater Lauritz å rydde alle kongens fordommer av veien. Men det var vanskelig for en så ubestluttet mann som Johan III å ta et avgjørende skritt. Han holdtes tilbake av frykt for å miste sin krone og var redd for oppløp og uroligheter.

Til slutt sendte han grev Pontus de la Gardie til Rom for å forhandle om Sveriges gjenforening med den gamle moderkirke. Jesuiterpateren, kardinal Antonio Possevino blev sendt til Sverige som pavelegat og keiserlig utsending. Den 6. mai 1578 mottok kongen av Possevinos hånd den hellige kommunion. Han sa han var villig til å la Sverige igjen gå over til den katolske kirke mot at paven på sin side vilde gjøre visse innrømmelser (tillate kommunion under begge skikkelser, tillate prestenes ekteskap og la gudstjenesten foregå på svensk).

I 1579 brøt en forferdelig pest ut i Stockholm, og kongen og hoffet flyttet til Østergötland. Mange lutherske prester forlot byen. Pater Lauritz blev imidlertid på sin post. Utrettelig gikk han omkring til de syke, gav dem sakramentene, trøstet og opmuntret dem. Han utdelte bønnebøker til dem, og mange blev begravet efter katolsk ritus. Han hadde den sorg å se en av sine mest lovende konvertiter bli revet bort av pesten.

Denne hans ferd kunde ikke undlate å vekke stor beundring. Og mens det i mange lutherske kirker ikke holdtes gudstjeneste i pesttiden, fortsatte P. Lauritz med sin predikantvirksomhet i klosterkirken.

Katolisismen begynte å få stor fremgang i Sverige. I Vadstena blev det holdt katolsk gudstjeneste, og gamle katolske slekter begynte åpenlyst å

bekjenne sin tro. Klosterlasse forteller selv: «I hele riket spores et røre til gunst for katolisismen. Selv lutheranere mistviler om at Lutherdommen noen sinne atter kan settes i høisetet, og mange predikanter har av fortvilelse frasagt sig sine embeder og blitt gårdbrukere».

Men all denne fremgang gjorde kongen engstelig. Han var nu heller ikke lenger så tilfreds med Pater Lauritz. Han følte sig stødt over at paven ikke gikk med på hans betingelser, og trodde at Klosterlasse intrigerte i Rom for å hindre at han skulde opnå innrømmelser av paven. Klosterlasse hadde også angrepet enkelte ting i kongens liturgi. «Rodboken» var kongens øiesten som ikke måtte røkkes ved. Da kronprins Sigismund nektet å overvære en gudstjeneste efter den nye liturgi, prylte kongen ham og trodde Klosterlasse hadde satt gutten op.

Så begynte prestene å opvikle folket til hat mot katolisismen. Pater Lauritz blev forfulgt, og en gang blev også klosterbygningen stukket i brann. Kongen som fryktet for et opprør, besluttet å sende ham ut av landet med løfte om at han skulde få komme tilbake efter et års forløp når alt var blitt rolig.

Pater Lauritz forlot derfor Sverige den 10. august 1580 med 15 av sine unge konvertiter som skulde anbringes i de nyoprettede seminarier i Braunsberg og Olmütz. Han vendte aldri tilbake til Sverige.

Siste gang vi hører om ham er i 1621 da han i Riga møter Gustav Adolf som beleiret og inntok byen. Kongen talte heftig og ubehersket til ham, men Pater Lauritz svarte rolig og uforferdet. Efter et par dagers forløp fikk han lov til å dra bort med sine ordensbrødre. I Wilna underviste han i moralteologi til sin død 5. mai 1622. Han var da 84 år gammel.

Pater Lauritz forsøk på å føre Sverige tilbake til den gamle moderkirke førte ikke frem, men vi må huske at forholdene var slik at ingen vilde ha maktet å gjennomføre den oppgave han hadde påtatt sig. Han var rikt utrustet fra naturen med ualmindelig gode evner, en klar forstand, veltalighet, utholdenhet og praktisk sans. Han hadde også et vinnende vesen som vant ham mange venner. Hans overordnede skriver om ham at han var «en vis og vellærd mann, utstyrt med mer enn almindelig dømmekraft og dertil av stor fromhet». Alle sine rike evner, sine kunnskaper, hele sitt liv ofret han utrettelig og uegennyttig, ofte under store personlige ofre, for Katolsk aksjon.

Ellen Faaberg.

Besøk Oslobasaren!

Se annonsen!

Den merkelige kirke i Kanada.

På Mount Royals bratte skråninger i Montreal står en utsøkt vakker bygning, det berømte St. Josefstempel, viet hele Kanadas skytshelgen, tømmermannen Josef fra Nasaret. Bygningen er hvitkalket, lav og temmelig uregelmessig, men allikevel fornem og edel i formene. Omgitt av verdige furutrær skuer templet ut over Montreal, og en bred aveny fører oss op til Kirken og St. Josefstatuen.

For litt over 30 år siden var Mount Royal-toppen bevokset av den rene villmark og så sent som i 1904, stod et beskjedent tømmerkapell på den plassen hvor templet ligger. Det er vokset frem på knapt en menneskealder. Det er ikke ferdig ennå, men innen overskuelig fremtid kommer en praktfull basilika til å heve sine stolte tårn over Mount Royals topp. Omkostningene vil da være oppe i mellom 10 og 12 millioner kroner.

Stedet er imidlertid kjent av andre grunner enn de rent religiøse: for sine undergjørende kurer. Millioner av mennesker reiser dit av denne grunn fra alle kanter av verden. Helt fra de tidligste morgentimer til solnedgang vandrer syke og vanføre opover de bratte skråningene. Prosesjonene er uendelige og alles mål er den lille krypten hvis vegger er prydet med offergaver, krykker, arm- og benskinner og andre ortopediske levninger fra de mange underkurer.

Blandt «Det hellige korsets» prester og brødre som i en eller annen funksjon gjør tjenesten i kirken finnes der en som en fremmed knapt legger merke til. Han er meget gammel og svakelig, nitti år gammel. Men den som kjenner St. Josefstemplets historie, kan opplyse den uvitende om at det er broder Andre, og at hans navn holdes i akt og ære av millioner mennesker av alle raser og trosbekjennelser, på grunn av en drøm han en gang hadde. Den enkle klosterbror, uten andre resurser enn en brennende tro og usvikelig energi drømte om templet på Mount Royal, og historien om dette er Andres historie.

Broder Andre er født i St. Gregoire d'Iberville i Quebec den 9. august 1845 av fransk-kanadiske foreldre. Faren, vognmakeren Isaac Bessette, var meget fattig og den store familien led ofte nød. Alfred — som Andre er døpt — var nr. 6 og etter ham kom det ennå fem. Den hårde kamp for å skaffe mat til familien avkreftet Bessette fullstendig og han døde uten å etterlate kone og barn en øre. Ved venner og bekjentes hjelp lyktes det enken å slå sig igjennem. En onkel tok sig av Alfred som hadde vært sykkelig helt fra fødselen. Hans oppdragelse led på grunn av sykdommen. Han måtte ofte holde sig borte fra skolen.

Da han var tolv år gammel døde moren. Alfred hadde nettop forlatt onkelens hjem og han var nødt til å sørge for sig selv. Han hadde lenge hørt at der fantes muligheter for energisk ungdom i De forente stater og da hans helbred var bedret, satte han kursen for New England, hvor han fikk arbeid i et bomullsveveri i Plainfield. Han tålte imidlertid ikke arbeidet, og måtte slutte. Siden begynte han på en bondegård. Da gikk det op for ham at han ikke kom noen vei i Statene og han vendte tilbake til Kanada. Mens han var i Quebec fikk han anledning til å snakke med en kjenning av sig, en gammel prest, Springer. Og overfor denne røbet den unge gutten en drøm han lenge hadde næret. Han vilde tre inn i kirkens tjeneste, og mere enn det. Han brant av iver etter å inngi menne-skeheten en større hengivenhet for hele Kanadas skytsengel, St. Josef. I barndommen hadde Josefs skikkelse alltid satt ham i ekstase. Han var blitt guttens ledestjerne. Han hadde drømt om å bygge en helligdom som hele verden skulde valfarte til. Alfred Bessette var da 24 år gammel.

Den gamle presten smilte vemodig. Han så på den spe, sykelige gutten og forstod hvor dårlig han egnet sig til den kampen han måtte kjempe. Men Alfred tapte ikke motet. Etter en anstrengende læretid blev han optatt som broder i «Det hellige korsets» noviciat i St. Laurent. Han fikk navnet Andre. Det var i 1870.

Broder Andre kunde ikke undervise og han blev satt som vaktmester ved egnens forsamlingslokale. Det var jo ikke noe viktig hverv, man han fant andre måter å være til nytte på. Han blev skoleguttens frisør, og hver hårklipping kostet dem 5 cent. Andre la pengene til side til et bestemt formål.

Hans hengivenhet for St. Josef begynte å bli almindelig kjent, og barnas mødre fikk høre mangan rørende historie om broder Andres godhet. Guttene gikk til ham med sine små bekymringer og han lofte å gå i forbønn for dem hos St. Josef. På kort tid begynte den støvete landeveien som førte til Cotes de Neiges, hvor skolen lå, å vrimle av mennesker som søkte den vennlige, hjelpsomme og beskjeldne mannen. Og hans råd var like enkle som han selv.

Mange av de besøkende var krøplinger, og det rykte spredte sig snart at de var blitt helbredet. Herfra er skrittet ikke langt til at Andre blev betraktet for en mann med guddommelige evner. Men hans drøm var ennå ikke virkeliggjort. Der eksisterte stadig ikke noe verdig tempel for den helgen han satte så høit. Broder Andre bestemte sig for

Besøk Oslobasaren!

Se annonsen!

å bygge et alene. Halvveis oppe i skråningene som førte fra Cotes de Neiges til Mount Royal bygget han en mur på omkring fem fots høide. Midt inne i den satte han en statue av St. Josef som han hadde kjøpt for de småpengene han hadde samlet gjennom årene. Denne muren var det første synlige resultat av drømmen, som til slutt skulde kulminere i det mektige tempel som nu hever sig over stedet. Og pilgrimsskaren øket.

Nu begynte Andres visjon å ta fast og endelig form. Det lille uanselige steintempel syntes å bære sitt eget budskap til dem som besøkte det. Kanskje var det stedets skjønnhet, den vakre utsikt over dalen som bidrog til å forsterke det. Over hele Kanada snakket man om munken som omgikk med planer om å bygge et stort tempel og bestride utgiftene bare ved frivillige bidrag.

På 25 år hadde Andre spart sammen den beskjedne sum av 300 dollar, hele inntekten av hans friværksomhet ved skolen. Tomten hvor kirken nu står kjøpte han i 1896. Men det varte ennu 8 år før det første kapellet, en beskjeden tømmerbygning kunde påbegynnes. Bidragene strømmet rikeligere og rikeligere inn, og Andre snakket med arkitekter og begynte å ansette arbeidere på egen hånd.

Historien om denne veldige bedrift tilhører Kanadas klassiske tradisjoner. Hver lørdag pleide arbeiderne å spørre: «Skal vi komme igjen mandag?» «Jeg vet ikke», svarte Andre ofte. «Vi har ikke flere penger». Men arbeiderne kom trofast tilbake om mandagen og så underlig det enn høres ut strømmet bidragene inn slik at man kunde lønne dem hver uke. Til slutt stod selve sentralbygningen ferdig.

Siden da har Andre aldri savnet penger. De første 700 000 dollar blev brukt til rydnings- og grunnarbeid for den nuværende krypten. Uten andre garantier enn at man kunde stole på subscriptionsjoner og bidrag autorisert av Montreals erkebiskop — la Andres arbeidere sten på sten i tempelmuren.

Det som hittil er utført gir oss et godt bilde av hvordan bygningen vil se ut når den blir ferdig omkring 1940. Den vil representere nesten et halvt århundres arbeid fra dag til dag. St. Josefstempel er nesten like kjent som den hellige grotten i Lourdes i Frankrike. Det skuespill som utfoldes av en stadig økende strøm av valfartende syke og pilgrimmer, savner sitt sidestykke i verden. Blinde, lamme, vanføre og andre syke sammen med turister som er lokket hit av stedets skjønnhet strømmer i en evig prosesjon opover skråningene. På veien opp passerer de broder Andre som har et vennlig ord til alle.

Iblandt hender det at det lange toget stanser. En-

kelte har kastet sine krykker og går noen skritt uten støtte. Da kommer massen i ekstase og mange faller på kne.....

Broder Andre har ikke forandret sig de siste seksti år av sitt liv i religionens og menneskehetens tjeneste. Han er stadig en enkel og beskjeden mann, full av ydmykhet, kanskje litt stolt over sin fremgang. Nu har han bare et ønske — å leve så lenge at han får se den store basilikaen fullbyrdet.

Ole-Martin Hadland.

Ved student Ole-Martin Hadlands bortgang — onsdag 13. oktober — har St. Olavs menighet i Oslo og Oslo Katolske Ynglinge forening lidt et smertefullt tap.

Han var en av de mest lovende blandt våre unge. Såvel fra intelligensens som fra karakterens side var han allerede med sine 21 år forunderlig moden. Den snikende sykdom som nu førte til døden, tvang ham allerede for flere år siden til å oppgi det livskall som hadde grepet ham allerede i guttedagene. Men en tid kom han sig så godt at vi begynte å håpe at han en dag skulde innfri de lofter hans rike natur bar bud om og at vi i ham skulde få en av de sjeldne, virkelige legmanns apostler som er så uundværlige for Kirken. Og så blev han ivåres igjen syk, og det blev snart klart at det ikke var noe håp om å få beholde ham. Men i seks måneder kjempet han tappert livets kamp, støttet av sine egne kjærlige hengivenhet og av sine venners troskap og styrket ikke minst av Kirkens sakramenter, hvor hans sterke tro stadig hentet næring.

Han efterlater sig et stort savn — vi tenker med inderlig deltagelse på hans sørgende foreldre og søskende — men også et stort og lysende minne om «et ungdomsliv med Gud i pakt», som trøster og som maner til arbeid for Kirkens sak. R. I. P.

Mgr. H. Irgens....

Direktør for O. K. Y.

Begravelsen foregikk fra St. Olavskirken mandag d. 18. ds. og blev bivånet av en meget stor sørgeskare. Ved båren dannet otte av O.K.Y.'s medlemmer æresvakten og i koret bemerkedes hs. høiærværdig-

Besøk Oslobasaren!

Se annonsen!

het biskopen og samtlige her i byen værende geistlige. Sangen blev ledet av pastor dr. Wijn. Efter at mgr. Irgens hadde celebrert rekviemmessen besteg sogneprest pater Notenboom prekestolen og holdt en gripende sørgetale over den unge lovende mann som hadde håpet som Guds prest å kunne ofre for hele menigheten, men som nu hadde bragt sig selv som offer. Sognepresten tolket lidelsenes, særlig sykdommens misjon her på jorden og skildret den avdøde som den der helt bevisst hadde gjort sitt jordiske liv til en prolog til evigheten. Efter at absolsjonen ved båren var blitt meddelt av mgr. Irgens bar medlemmer av O.K.Y. kisten ut og den store sørgeskare fulgte med til jordfestelsen på Vår Frelseres gravlund. Tre ganger blev O.K.Y.'s florumvunne fane senket over den åpne grav — vakkert klang de unge stemmer da foreningens kor bragte det siste farvel med avsyngelsen av Ole Bulls: «I en-
somme stunder».

Bibelen i alle katolske hjem.

Innsamlingsliste.

Signe Sandberg	Kr. 10.—
W. og K.	« 50.—
S. M.	« 125.—
M. L.	« 1.—
Astrid Sandberg	« 10.—
G. C. J.	« 5.—
Tidligere innkommet	« 404.10

Ialt kr. 605.10.

En bemerkelsesværdig radiotale 23. okt. kl. 18.

I anledning av misjonssøndagen 24. okt. vil sekretæren ved propagandakongregasjonen erkebiskop Costantini 23. okt. holde en tale gjennom Vatikanets utsenderstasjon. Den vil forme sig som et budskap til alle katolikker i hele verden idet den vil be om våre bønner og våre ofre for den katolske misjonssak. Bølgelengden skal innstilles på 50 m. 26. Tidspunktet er kl. 18, mellemeuropeisk tid, og talen vil bli oversatt til engelsk, hollansk, fransk, polsk, tysk, italiensk og spansk.

Herhjemme.

Oslo. Mariakongregasjonen avholdt generalforsamling onsdag 6. okt. Efter at årsberetning og årsregnskap var oplest og vedtatt, blev endel indre anliggender drøftet, og man gikk så til valg. Styret består av seks styremedlemmer og to suppleanter. Der velges 3 nye hvert år med suppleanter. De som stod for tur til å fratre var frk. Martha Johansen, Elsa Wahl og Else Christiansen. De nyvalgte blev frk. Ragnhild Carelius, Martha Abry og Hjørdis Tollefsen, og frk. Olga Haug, og Ruth Madison blev suppleanter. Efter valget selskkelig samvær. Prefekten frk. Torgersen, takket ved bordet de fratredende styremedlemmer for villighet og godt samarbeide, og ønsket de nye velkommen. Bra fremmøte. **M. R.**

Drammen. Tirsdag 5. oktober avholdt den herværende St. Elisabethsforening styrevalg. Mange var møtt frem. Efter at St. Josephshospitalets priorinne mére Lætitia, var blitt ønsket velkommen tilbake fra sin utenlandsreise av vår sogneprest pastor Laudy, gikk man til valg med det resultat at styret kom til å bestå av moder Lætitia, fru Helene Næs, formann, fru Hedvig Kristiansen, viceformann og frk. Agnes Christoffersen, sekretær-kasserer. Til festkomiteen valgtes dessuten fru Bergljot Bøhn og søster Olava. Vår nye men allerede meget avholdte sogneprest overrasket oss med et festlig dekket bord, pyntet med prakffulle roser og underholdt oss dessuten med oplesning. Ved den høitidelige avslutning på den gode og hyggelige kveld, minnet sognepresten oss også om de månedlige felleskommunioner som begynner i november.

Referent.

Oslo. Samtlige irske deltagere i landskampen i fotball Irland—Norge overvar høimessen i St. Olavs kirke søndag hvor de oppbygget menigheten ved sin andektige holdning. I sogneprestens fravær hilste kapellane, pastor Bergwitz, efter messen på spillerne og gav uttrykk for menighetens takknemlighet for det utviste gode eksempel, at de som virkelige sportsmenn ikke glemmer de religiøse plikter, men etterlever det gamle ord: En sund sjel i et sunt legeme. **B.**

— og derute

Sovjett og Barcelona. Selv om man sjelden moter en russer på Barcelonas gater, er det lett å se at Sovjet-Russland har den åndelige makt. I alle bokhandler og kiosker kan man få bilder av Lenin og Stalin i alle størrelser og til alle priser samt en rikholdig antireligiøs og gudløs litteratur. Denne propaganda har forøvrig båret frukt, idet kun katedralen står uskadt igjen blandt de ca. 180 kirker og klostre som Barcelona hadde og som alle er nedbrente, sprengte i luften eller vanhelliget. Ved siden av den gudløse litteratur blomstrer som alltid er tilfelle likeledes en pornografisk litteratur. Efter Moskvas eksempel gifter man sig og skilles like lett — det tar kun noen minutter å bli skrevet inn eller ut på ekteskapslistene.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.

ERINDRINGSLISTE:

St. Vinsensforeningens møter

i oktober:

Søndag 24/10: Møte i St. Halvard etter høimessen.

Søndag 31/10: Møte i St. Olav etter Høimessen.

Husk bøssene i kirkene. Glem ikke at nu kmmmer vinteren med dyrere brensel og mat!

St. Elisabethkongregasjonen

har felleskommunion i St. Olavs kirke søndag 7. november sammen med N. K. K. F. Møte i kapellet på St. Josephs Institutt tirsdag 2. nov. kl. 19,45 med foredrag av sogneprest pater Notenboom. Derefter selskapeilig samvær i klubblokalet. Alle fruer er hjertelig velkommen.

Kirkeskatt

for annet halvår 1937 bedes innbetalt til St. Halvards sogneprest, Urtegt. 29 II.

Syndikatet.

M. U. L.

har møte tirsdag den 26. okt. kl. 8. Selskapeilig samvær med samtale om: «Hvorfor leser vi». Denne innledes av fru Eva Dithmer-Vanberg. Om ønskes kan håndarbeide medtas.

A. Germetens Effi.

Indeh. Wilh. Thielemann

Stort utvalg i pølsevarer og pålegg mange spesial-fabrikater

Grønland 6-8
Telef. 80255.
Filial. Pilestr. 7
Telef. 10738.

„INDUSTRIEN“

BOGSTÅDVEIEN 40

Telef. 64607

Specialforretning i dameundertøi

STRØMPER, NATTØI,
FORKLÆR ETC.

glimrende utvalg —

Elektrisk materiell
og apparater

**Østlandske
Elektriske**

FREDRIKSTAD

Kristiania Meieribolag

De blir tilfredsstillet
nå De kjøpe melk, fløte,
smør og ost hos oss.

Klipp ut!

Fellesbasar

i Foreningslokalet, Akersveien 5.

Program:

Lørdag 23. oktober kl. 5 Barneaften. Film. Tombola.

Søndag 24. oktober: Teaterstykke: Slektningene.

Onsdag 27. oktober: Teaterstykke: Store Bededagsaften.

Torsdag 28. oktober: Fiolinspill av hr. J. Vitesnik, Oplæsning av fru Anne Marie Sundby.

Fredag 29. oktober: Teaterstykke: Store Bededagsaften.

Søndag 31. oktober: Sang av fru Karen Sundt, akk. av frk. Kjelstrup. — Trekning.

ENTRE hver aften 10 øre. Lokalet åpnes kl. 7 hver aften undtatt lørdag. Underholdningen begynner ved 8 tiden. — Café.

NB.: Basaren er ikke åpen mandag, tirsdag og lørdag aften, men basaren er åpen hver formiddag fra kl. 11 til kl. 2 (14) fra mandag 25. okt. til lørdag 30. okt.

N.K.K.F's avskjedssouper

etter landsmøtet avholdes 7/11 kl. 8,15 i Wergelandsveiens restaurant, Wergelandsvn. 5. — Man tegner sig hos frk. Sigrid Halle, Bjerregårdsgt. 29, telf. 68315. Listen inndras 25/10.

Styret.

O. K. Y.

Ynglingene møtes søndag 24. ds. på basaren. Etter underholdningen er det selskapeilig samvær i klubblokalet. Bevertning.

Styret.

Grønlands Elektr.forretning

Aut. Installatør

Grønland 32

Telf. 82560

Elektr. anlegg
Lysekroner — Radio
Komfyre m. m. m.

Tannlæge

Georg Jæger D. D. .S

RØNTGEN

Kontortid 9—1, 4—7. — Lørdager 9—2
Bygdø Alle 58 II
Telefon 69 190

Kjøp hos de averterende i vårt blad!